

SYKONSEPT 57

Kasım-Aralık 2014 Yılı: 10 Sayı: 57 İki ayda bir yayınlanır.

- Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun Geçmişten Günümüze Gelişimi
- Cittaslow • Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) • Panik Atak
- Serbest Ticaret Anlaşmaları Tanımı ve Önemi

Değerli SYKONSEPT okurları,

Geçtiğimiz sayı yayına hazırlanırken tüm Türkiye, cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili sonuca odaklanmıştı. Türkiye'nin 12. Cumhurbaşkanı seçilen Recep Tayyip Erdoğan'ı kutluyor, cumhurbaşkanlığı döneminin verimli ve huzur içinde geçmesini diliyoruz.

Son aylarda, yanıtbaşımızda es geçemeyeceğimiz bir vahşet yaşanıyor. Nedenini nasilini anlamanın mümkün olmadığı, bir virüs gibi yayılan ve izleyenin, okuyanın kanını donduran sahnelerle karşılaşyoruz. IŞİD'in estirdiği terörün, sıçradığı her ülkede, yayıldığı her alanda, tüm insanlık adına son bulmasını temenni ediyoruz.

2-9 Aralık tarihleri arasının Mevlânâ Haftası olması sebebiyle, birleştirici olmanın anlamını unuttuğumuz bugünlerde, satırlarımızı onun bir sözülle sonlandırıyor ve hepimize huzurlu, keyifli iki ay diliyoruz.

"Rengi kara bile olsa, değil mi ki seninle aynı maksadı güdüyor, aynı senin rengindedir; sen ona beyaz de."

Saygılarımızla

444 4 SYK
DÖRTDÖRTLÜK SYK
www.syk.com.tr
info@syk.com.tr

SYK GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

Acıbadem Mah. Haydar Yücebaş Sok. No: 17
34718 Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 330 94 00 **Faks:** 0216 330 94 01

SYKONSEPT

Yıl: 10 **Sayı:** 57. İki ayda bir yayınlanır. Ulusal Süreli Yayın.
SYK Gümrük Müşavirliği Ltd. Şti. adına **İmtiyaz Sahibi:** A. Baybars Soyak
Yazı İşleri ve Tasarım: Deniz Yakın **Renk Ayırımı ve Baskı:** Dönüşüm Matbaa

SYKONSEPT, doğa dostu, %100 geri dönüşümlü Cyclus kâğıtları kullanılarak basılmaktadır.

Emin Baykal
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmeni

Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun Geçmişten Günümüze Gelişimi

Hepimizin bildiği üzere, içinde yaşadığımız dünyada Türkiye çok önemli ve stratejik bir konumdadır. Konumdadır diyorum çünkü bu konum sadece coğrafi özellikleri olarak değil; doğuyu, batıyı, kuzey ve güneyi birleştiren tüm kültürlerin baş merkezi hâline gelmiş görünümündedir aynı zamanda. Bu iyi konumumuz ve gidişatımızda da devletimizi ve içinde yaşayan vatandaşlarımızı her türlü iç ve dış yaptırım ile aksiyonlarda koruma amaçlı hürriyet, özgürlük, hak, hukuk bağlamlarında dolaylı ve dolaysız olarak etkileyen faktörlerle mücadelede gerekli önlemlerin tamamını alarak yürürlüğe koyduğu ve devamlı takipte olduğu kanunları çıkarıp geliştirmek devletimizin en önemli mecburiyetlerindedir. Bu mecburiyetlerden bir tanesi de Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'dur. Yazımda, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun bir nevi tarihçesini sunarak, geçmişten günümüze gelişimini ve sürekli nasıl iyileştirilmeye çalışıldığını anlatacağım.

Kaçakçılıkla ilgili ilk defa cumhuriyetin ilanından dört yıl sonra çıkarılan 10.12.1927 tarihli 1126 sayılı Kaçakçılığın Men'i ve Takibi Hakkında Kanun, bu kapsamdaki yürürlüğe giren ilk kanunumuzdur. O zamanın şartlarında devletimizin kalkınma ve ilerleme durumunda devamlı bir iyileştirme sürecinin oluşması hepimizce malumdur. 1126 sayılı Kanun, yürürlüğe girişinin üzerinden henüz iki yıl bile geçmeden yerini 15.06.1929 tarihli 1510 sayılı Kaçakçılığın Men'i ve Takibi Hakkında Kanun'a bırakmış, bu 1510 sayılı kanun ise 07.01.1932 tarihli 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Uzun bir süre yürürlükte kalacak olan 1918 sayılı Kanun değerlendirilirken çıkarıldığı tarihte ülkemizin içinde bulunduğu durumun tabii ki göz önünde bulundurulması gerekmektedir. 1929 yılı dönemin iktisat politikalarının bir anlamda ciddi bir sarsıntı geçirdiği ve bir-iki yıl içinde başlayacak temel bir revizyonun ilk belirtilerinin gözleendiği bir uğraktır. Genç cumhuriyetin ilk yılları, ekonomik olarak çökmüş bir toplumun tedavi süreci olduğundan oldukça korumacı bir zihniyetle hazırlanan ilk iki kanunun ardından bir de büyük ekonomik krizin yaşanmış olması 1918 sayılı Kanun'u iyiden iyiye korumacı bir yapıya büründürmüştür. Lozan Antlaşması'nın gümrük tarifeleri için koyduğu sınırlamalar 1928 yılı içinde son buluyor,

dolayısıyla 1929'dan itibaren yeni ve herhâlde daha korumacı bir gümrük tarifesi uygulanması imkân dâhiline giriyordu. Ayrıca, Osmanlı borçlarının ilk taksidinin ödenmeye başlayacağı yıl da 1929 idi. Dolayısıyla, o yıl dünya ekonomisini sarsacak olan büyük buhran patlak vermeseydi dahi 1929 yılı Türkiye ekonomisi bakımından bir dönüm noktası olma özelliğini taşımakta idi. Büyük buhranın etkileri bu ihtimali bir kesinlik hâline dönüştürdü. 1930 yılından itibaren yaklaşık 10 yıl süreyle iktisat politikalarında korumacılık ve devletçiliğin belirleyici olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, Gümrük Tarifesi Kanunu'nun (1499 sy.) 01.10.1929 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanması ve gümrük resimlerinin de artırılmış olması nedeniyle, kaçakçılık olaylarında da artışlar görülmüş ve kaçakçılık olayları güney sınırlarımızda büyük boyutlara ulaşmıştır. İşte, 1918 sayılı Kanun bu şartlarda yürürlüğe girmiştir. Aslında 1932 yılında çıkarılan bu kanunun birkaç değişiklik ile 2003 yılına kadar yürürlükte kalması kanımca o yıldan sonra da siyasi ve ekonomik krizlerin süregelmesi ile bağlantılıdır. Bu tarihsel süreç içerisinde ekonomik anlamda önemli sıkıntılar yaşanmış, yerli sermayenin güç toplama süreci uzamış, yerli üreticilerin korunmasına yönelik ihtiyaç bir türlü ortadan kalkmamıştır. Ancak, anılan kanun da bu süreçte hiç tartışılmamış değildir. Özellikle 2003 öncesi dönemde fazlaca dillendirilen "ekonomik suça ekonomik ceza" mantığı, nihayetinde neredeyse tüm gümrük personelinin ezberlediği, 71 yıl yürürlükte kalan, yorum ve içtihatlarla aslında daha da katı hâle gelen 1918 sayılı Kanun'un yerini 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na bırakması sonucunu doğurmuştur. Aslında kaçakçılık kanunlarının ismi de kanunların genel mantığına yansımıştır. İlk üç kanunun adı "kaçakçılığın men'i ve takibi" iken 4926 sayılı Kanun'da "kaçakçılıkla mücadele" ismi tercih edilmiştir.

19.07.2003 tarihli 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu gerçekten de tam anlamıyla -ekonomik suça ekonomik ceza- mantığının bir sonucu olarak hapis cezalarını çok özel durumlar haricinde ortadan kaldırmıştır. Ancak, kaçakçılık fiillerine isabet eden cezalara bakıldığında bu kanunun getirdiği ekonomik cezaların aslında hiç de ekonomik olmadığı görülmüş ve kanun bu yönüyle eleştiriler almıştır. Birçok yönüyle 1918 sayılı Kanun'a göre daha olumlu karşılanmasına karşın 4926 sayılı Kanun ile ilgili eleştiriler sadece bununla da sınırlı

kalmamıştır. Kanunun genel sistematikindeki sorunlar özellikle fiil ve ceza maddelerinin ayrı olması, teşebbüs ile ilgili hükümlerdeki karmaşa, fer'i faillerin durumuna ilişkin yetersizlik, bazı fiillerin cezasız kalması veya yetersiz ceza konulması gibi hususlar bunların belli başlıları olmuştur.

AB ile uyum çalışmaları kapsamında 2006 yılında çıkarılan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 5. ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddeleri uyarınca 4926 sayılı Kanun'un suç ve kabahatlere ilişkin genel düzenlemelerinin, anılan kanunlara uyumlu hâle getirilmesi gereği ortaya çıkmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmalarda 4926 sayılı Kanun'un uygulamada tereddüt yaratan hükümleri de gözden geçirilmiş, madde metinleri sadeleştirilmiş, 5237 ve 5326 sayılı kanunlarda düzenlenmiş bulunan genel hükümler kanun metninden çıkarılmıştır.

Bu tasarıdan sonra uzlaşıyla karara bağlanılarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 21.03.2007 tarihinde kabul edilen 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Cumhurbaşkanlığı makamınca onaylanmasının ardından 31.03.2007 tarihli 26479 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla 17.07.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

TBMM tarafından kabul edilen 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri ile 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri arasında doğal olarak farklılıklar bulunmaktadır. Mesela 5607 sayılı Kanun'da, 4926 sayılı Kanun'dan farklı olarak suç ve kabahat ayrımına gidilmiş ve kaçakçılık fiilleri kendi arasında kaçakçılık suçları ve kaçakçılık kabahatleri olarak ikiye ayrılmıştır. Söz konusu kanunda kaçakçılık suçları için hapis cezası, kaçakçılık kabahatleri içinse idarî para cezaları öngörülerek uygulanmaya sokulmuştur. Bilindiği üzere 4926 sayılı Kanun ekonomik suça ekonomik ceza prensibi ile hazırlandığından ticari hayatın gereklerine bir nevi uygun hükümler içermekteydi. 5607 sayılı Kanun'u incelediğimizde ise yeni kanunda 1932 tarihli mülga 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerinde olduğu gibi kaçakçılık suçlarında aynı zamanda hürriyeti bağlayıcı cezalar öngörülerek uygulanmaya sokulmuştur.

Sonuç olarak, günümüzün şartlarına ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına daha uygun bir hâle getirilmesi beklenen Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan ve gerekçelerinin bir kısmının yukarıdaki gibi belirtildiği taslak tasarisından sonra TBMM'ye sunulmuş, daha yeni bir mantıkla düzenlenen tasarı ile konu başlığındaki "Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun Geçmişten Günümüze Gelişimi"nde olduğu gibi yeniden adımları atılmış olmakla birlikte son olarak yine günümüze ve

şartlarına uymaya çalışılmıştır. Dergimizin bu sayısı çıkmadan kısa bir zaman önce yapılan değişikliklerde ise fiil değil de işlem ve davranış kavramı, kesin değil de yoruma dayalı ifadeler de kullanılmıştır. Şöyle ki;

28.06.2014 tarih 29044 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 89. Maddesinde 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'ndaki kaçakçılık fiilleri içinde yer alan ibarelerde yapılan değişikliklerde kesin ifadeler yerine, yoruma açık ifadeler kullanılmıştır.

5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda yapılan değişikliklerle;

1- Sahte Belge kullanılmasına ilişkin fiil "Aldatıcı işlem ve Davranış" olarak değiştirilmiştir. Yapılan hatanın aldatıcı bir işlem veya davranış olup olmadığı tamamıyla yoruma açık olduğundan en ufak hata dahi kaçakçılık fiili olarak yorumlanabilecektir.

2- "İhracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan" ibaresi "İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren" şeklinde değiştirilmiştir.

28.06.2014 tarih 29044 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 89. Maddesi:

MADDE 89 - 21.3.2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin; ikinci fıkrasında yer alan "sahte belge kullanmak suretiyle" ibaresi "aldatıcı işlem ve davranışlarla" şeklinde; "bir yıldan" ibaresi "iki yıldan" şeklinde; üçüncü fıkrasında yer alan

“altı aydan iki yıla” ibaresi “bir yıldan üç yıla” şeklinde; dördüncü fıkrasında yer alan “sahte belgeyle yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi, altı aydan üç yıla” ibaresi “hile ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi, bir yıldan üç yıla” şeklinde; beşinci fıkrasında yer alan “altı aydan iki yıla” ibaresi “bir yıldan üç yıla” şeklinde; altıncı fıkrasında yer alan “üç aydan bir yıla” ibaresi “altı aydan iki yıla” şeklinde; sekizinci fıkrasında yer alan “altı aydan iki yıla” ibaresi “bir yıldan üç yıla” şeklinde; dokuzuncu fıkrasında yer alan “İhracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan” ibaresi “İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren” şeklinde; onuncu fıkrasında yer alan “kaçakçılık suçunu işleyen kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır” ibaresi “yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarısından iki katına kadar artırılır, ancak bu fıkranın uygulanması suretiyle verilecek ceza üç yıldan az olamaz” şeklinde; on birinci ve on sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, on dokuzuncu ve yirminci fıkralar yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(11) Ulusal marker uygulamasına tâbi olup da Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun belirlediği seviyenin altında ulusal marker içeren veya hiç içermeyen akaryakıtı;

a) Ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden

b) Satışa arz eden veya satan

c) Bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan, kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, marker içermeyen veya seviyesi geçersiz olan akaryakıtın kaçak olarak

yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmolunur.

(18) Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan ya da taklit veya yanıltıcı bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri taşıyan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri;

a) Ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden

b) Satışa arz eden veya satan

c) Bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan, kişi üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, tütün mamullerinin etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmolunur.

(22) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların konusunu oluşturan eşyanın değerinin fahiş olması hâlinde, verilecek cezalar yarısından bir katına kadar artırılır.” şeklindedir.

Yapılan yeni değişiklikleri de karşılaştırıp sunacak olursak;

5607 SAYILI KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Değişmeden Önceki Hâli

Kaçakçılık Suçları

MADDE 3 – (1) Eşyayı, gümrük işlemlerine tâbi tutmaksızın ülkeye sokan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Eşyanın, gümrük kapıları dışından ülkeye sokulması hâlinde, verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılır.

(2) Eşyayı, sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Değişiklik Sonrası

Kaçakçılık Suçları

MADDE 3 – (1) Eşyayı, gümrük işlemlerine tâbi tutmaksızın ülkeye sokan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Eşyanın, gümrük kapıları dışından ülkeye sokulması hâlinde, verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılır.

(2) Eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dâhilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, sahte belge ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(5) Birinci ila dördüncü fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesine iştirak etmeksizin, bunların konusunu oluşturan eşyayı, bu özelliğini bilerek ve ticarî amaçla satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini bilerek satın alan veya kabul eden kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(7) İthal kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeye sokan kişi, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren suç oluşturmadığı takdirde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. İthal yasak eşyayı, bu özelliğini bilerek satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, aynı ceza ile cezalandırılır.

(8) İhracı kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeden çıkaran kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(9) İhracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte ihraç edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması hâlinde, sadece 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

(10) Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın akaryakıt ile tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler olması hâlinde, kaçakçılık suçunu işleyen kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(11) Akredite laboratuvar analiz sonucuna göre Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen, yasal yollarla Türkiye’de serbest dolaşıma girdiği belgelendirilemeyen veya menşei belli olmayan akaryakıt; üreten, satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(12) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünlerinden akaryakıt üreten veya bunları doğrudan akaryakıt yerine ikmal ederek üreten, satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(13) Her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dâhil olmak üzere sıvı veya gaz hâlindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından, depolarından veya kuyulardan kanunlara aykırı şekilde alınan ürünleri satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dâhilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, hile ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(5) Birinci ila dördüncü fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesine iştirak etmeksizin, bunların konusunu oluşturan eşyayı, bu özelliğini bilerek ve ticarî amaçla satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini bilerek satın alan veya kabul eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(7) İthal kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeye sokan kişi, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren suç oluşturmadığı takdirde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. İthal yasak eşyayı, bu özelliğini bilerek satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, aynı ceza ile cezalandırılır.

(8) İhracı kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeden çıkaran kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(9) İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte ihraç edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması hâlinde, sadece 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

(10) Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın akaryakıt ile tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler olması hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarısından iki katına kadar artırılır, ancak bu fıkranın uygulanması suretiyle verilecek ceza üç yıldan az olamaz

(11) Ulusal marker uygulamasına tâbi olup da Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun belirlediği seviyenin altında ulusal marker içeren veya hiç içermeyen akaryakıt;

a) Ticarî amaçla üreten, bulunduran veya nakleden

b) Satışa arz eden veya satan

c) Bu özelliğini bilerek ve ticarî amaçla satın alan

kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, marker içermeyen veya seviyesi geçersiz olan akaryakıtın kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmolünür.

(12) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünlerinden akaryakıt üreten veya bunları doğrudan akaryakıt yerine ikmal ederek üreten, satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(13) Her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dâhil olmak üzere sıvı veya gaz hâlindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından, depolarından veya kuyulardan kanunlara aykırı şekilde alınan ürünleri satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(14) Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde lisansa esas teşkil eden belgelerde belirlenenlere aykırı olarak sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman bulunduranlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(14) Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde lisansa esas teşkil eden belgelerde belirlenenlere aykırı olarak sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman bulunduranlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(15) Ulusal markeri yetkisiz olarak üreten, satışa arz eden, satan, yetkisiz kişilerden satın alan, kabul eden, bu özelliğini bilerek nakleden veya bulunduranlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ulusal markerin kimyasal özelliklerini taşımasa bile, bu madde yerine kullanılmak amacıyla üretilen kimyasal terkipler hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

(15) Ulusal markeri yetkisiz olarak üreten, satışa arz eden, satan, yetkisiz kişilerden satın alan, kabul eden, bu özelliğini bilerek nakleden veya bulunduranlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ulusal markerin kimyasal özelliklerini taşımasa bile, bu madde yerine kullanılmak amacıyla üretilen kimyasal terkipler hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

(16) Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretlerin taklitlerini imal eden veya ülkeye sokanlar ile bunları bilerek bulunduran, nakleden, satan ya da kullananlar üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(16) Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretlerin taklitlerini imal eden veya ülkeye sokanlar ile bunları bilerek bulunduran, nakleden, satan ya da kullananlar üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(17) Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri; ilgili mevzuatta belirlenen şekilde temin etmesine rağmen belirlenen ürünlerde kullanmaksızın bedelli veya bedelsiz olarak yayanlar, bunları alma veya kullanma hakkı olmadığı hâlde sahte evrak veya dokümanlarla veya herhangi bir biçimde ilgili kurum ve kuruluşları yanıltarak temin edenler, bunları taklit veya tahrif ederek ya da konulduğu üründen kaldırarak, değiştirerek ya da her ne suretle olursa olsun tedarik ederek amacı dışında kullananlar üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(17) Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri; ilgili mevzuatta belirlenen şekilde temin etmesine rağmen belirlenen ürünlerde kullanmaksızın bedelli veya bedelsiz olarak yayanlar, bunları alma veya kullanma hakkı olmadığı hâlde sahte evrak veya dokümanlarla veya herhangi bir biçimde ilgili kurum ve kuruluşları yanıltarak temin edenler, bunları taklit veya tahrif ederek ya da konulduğu üründen kaldırarak, değiştirerek ya da her ne suretle olursa olsun tedarik ederek amacı dışında kullananlar üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(18) Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri üreten, yurda sokan, ticarî amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanlar üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(18) Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan ya da taklit veya yanıltıcı bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri taşıyan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri;

a) Ticarî amaçla üreten, bulunduran veya nakleden

b) Satışa arz eden veya satan

c) Bu özelliğini bilerek ve ticarî amaçla satın alan kişi üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, tütün mamullerinin etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmolünür.

(19) Ambalajlarında taklit bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri taşıyan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri üreten veya yurda sokanlar, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile; bu ürünleri ticarî amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(19) -Yürürlükten kaldırıldı.-

(20) Tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajları üzerinde bulunan ürün bilgileri ile bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretlerin içerdiği bilgilerin farklı olması hâlinde, bu ürünleri üreten, ithal edenler ile ticarî amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(20) -Yürürlükten kaldırıldı.-

(21) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiiller, teşebbüs aşamasında kalmış olsa bile, tamamlanmış gibi cezalandırılır.

(21) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiiller, teşebbüs aşamasında kalmış olsa bile, tamamlanmış gibi cezalandırılır.

(22) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların konusunu oluşturan eşyanın değerinin fahiş olması hâlinde, verilecek cezalar yarısından bir katına kadar artırılır.

Kanunun son hâli bu şekilde değiştirilmiştir.

“Cittaslow” Yavaş Şehirler

Değerli SYKONSEPT okurları, bu sayımızda sizlere kentlerdeki günlük yaşam koşturmacasını hafifletmeyi ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesini mümkün kılan bir felsefeden, ‘Yavaş Kentleşme’den bahsetmek istiyoruz.

Var olduğu günden bu yana geçirdiği evrim sürecinde, çevresinden ve doğadan etkilenen insanoğlu aynı zamanda bu çevrenin kirlenmesine ve bozulmasına da neden olmuştur. Bu bozulma ile birlikte insanın yaşaması için ihtiyacı olan ortamın ve buna bağlı olarak doğal floranın, biyolojik çeşitliliğin, neticede insan beslenmesinde hayati fonksiyona sahip olan gıdalarımızın bozulması da kaçınılmaz olmuştur. Gün geçtikçe artmaya devam eden nüfus; enerji kaynaklarının tükenmesine, hava, su, toprak kirliliğinin çok sayıdaki faktörün etkisi altında gittikçe yayılmasına, içme suyu kaynaklarının azalmasına, nükleer enerji ve termik santrallere bağlı kirliliğe, bu kirliliğin bitki ve hayvanlardan gıda maddelerine geçerek insan sağlığı için risk oluşturmasına yol açmıştır. Bütün bunların yanı sıra ormanlar gün geçtikçe azalırken çölleşme artmakta ve ekolojik çeşitlilik giderek yok olmaktadır.

İnsanların sosyalleştikleri, güven içinde birlikteliğin sıcaklığını yaşadıkları, birbirlerine el emeklerini sundukları sosyal korunaklar olmaktan gittikçe uzaklaşan kentler, popüler kültürün de desteklediği hayatı yaşamak için daha çok çalışmayı, daha çok tüketmeyi ve daha hızlı hareket etmeyi gerektiren, hızla yarışılan platformlar hâlini almıştır. Yaşamın bu denli hızlanması sonucu insanlar daha hızlı yemek yemek, daha hızlı alışveriş yapmak, gidecekleri yerlere daha hızlı ulaşmak için belli bir tempo içinde koşturup durmakta ve kalabalık içinde yalnız kalmaya mahkum olmaktadır. Bu hız doğal olarak hayatımıza bir tür homojenleşmeyi (tek tipleşmeyi) de

beraberinde getirmiştir. Bakkal, manav, terzi gibi küçük esnaf yerine AVM’ler, çocuklarımızın oyun oynayacağı alanlar yerine otoparklar, daha çok park ve yeşil alan yerine geniş otoyollar, tematik parklar, penceresinin açıp temiz havanın solunulamadığı rezidanslar giderek her tarafı işgal etmiş, kentlerin birer parçası hâline gelmeye başlamıştır.

Sürekli yetişmesi gereken bir yerler olduğu için,

kahvesini yürürken içen, yemekten zevk almak yerine ayakta hızlı bir şekilde “beslenen”, işine arabasıyla giden, hayatını yaşamak için zamanı olmayan, komşularını veya yerel esnafı tanımayan modern bir insan modeli ortaya çıkmış, sağlıksız yiyecekler, hava kirliliği, trafik, hayatın yalnızlık ve tüketimle harcanması modern yaşamın vageçilmezi olarak bizlere sunulmuştur. Bu yaşam tarzı kaçınılmaz olarak insanın en önemli değeri olan kısıtlı yaşamını, depresyon, kalp hastalıkları ve kanser gibi birçok hastalık riskiyle karşı karşıya getirmiş ve yaşam kalitesinin azalmasına sebep olmuştur.

Bu sağlıksız yaşam tarzının sorgulanması ve alternatif bir yaşam modelinin geliştirilmesi fikri ilk olarak, Fast Food hegemonyasının yarattığı hızlı yaşam ve hızlı yemek pratiğinin artması ve yerel yemeklerin kaybolmasının doğurduğu kaygıyı toplumsal bir tepki hâline dönüştüren Slow Food akımı ile başlamış ve “yavaş kentleşme” modelinin de temeli olan “Yavaş Hareketi”nin doğmasına yol açmıştır. Slow Food hareketini kentsel boyuta taşımak amacıyla Greve in Chianti Belediye Başkanı Paolo Saturnuni’nin önderliğinde, dört küçük İtalyan kentinin belediye başkanlarının bir araya gelmesiyle Cittaslow Akımı 1991 yılında İtalya’da başlatılmıştır.

İtalyanca Citta (kent) ve İngilizce Slow (yavaş) kelimelerinden oluşan Cittaslow “Yavaş Kent” anlamında kullanılmaktadır. Yavaş Kentler Birliği, küreselleşmenin

Positano / İtalya

ve tüketim toplumunun yarattığı aynılaştırma sürecine karşı çıkan, yerel kimliğin törpülenerek eritilmesine yol açan homojenleşen mekânlardan biri olmak istemeyen, yerel kimliğini ve özelliklerini muhafaza ederek dünya sahnesinde yerini almak isteyen şehirlerin katıldığı uluslararası bir birliktir. Bu anlamda Cittaslow, teknolojik gelişmeler ve yeniliklerin nimetlerinden faydalanırken bir yandan yerel ve geleneksel kültürü koruyan, yaşamın rahat ve keyifli bir hızla devam etmesini destekleyen ekolojik ve insancıl bir harekettir. Cittaslow sadece bir koruma hareketi değil, aynı zamanda kentlerin modernleşme ve küreselleşme yolunda kendi ruhlarını kaybetmeden ilerlemelerine bir alternatif, küreselleşmeye karşı sürdürülebilir, adil ve özgün kentsel gelişimi teşvik eden bir seferberlik, bir yaşam felsefesidir.

Bu doğrultuda Cittaslow, bir kentin yaşam kalitesinin iyileştirilmesinin ve kalkınmasının ancak sağlıklı, temiz ve yerel ürünlerle hazırlanan geleneksel yemek kültürünün yanı sıra tarihi kimliğinin, kültürel zenginliklerinin, doğasının, müziğinin, kentin kendi özgün yapısının, mimarisinin, gelenek ve göreneklerinin korunmasıyla mümkün olacağını öngörmektedir. Temel prensiplerinden biri olarak şehir sakinleri arasındaki uyum ve ilişkinin geliştirilmesini benimseyen Yavaş Kent Hareketi, şehir sakinlerinin ve ziyaret edenlerin zevk alabilecekleri 'an'ı yaşamaya vurgu yapan bir dayanışma olarak kendini ifade etmektedir.

Yavaş kentleşme hareketinin dayandığı bu ilkeler, o yerleşim yerinde yaşayan bireylerin yaşam kalitelerinin yükseltilmesini ve bunun korunmasını olumlu yönde etkilemektedir. Bu nedenle Yavaş Kent Hareketi ile kentsel yaşam kalitesi arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Bir diğer ifade ile küresel ekonomik mantığa göre yapılan sosyal ve mekânsal yapıdaki bu farklılaşma karşısında duran ve yerel ölçekte "yavaş" sürdürülebilir bir gelişme modelini öneren Yavaş Kent Hareketi, hem bir kentsel sosyal hareket hem de bir yerel yönetim modeli olarak tanımlanabilir.

Birliğe üye olmak isteyen kentlerin üye olabilmeleri için birliğin belirlediği 59 kriter üzerinden değerlendirilmesi ve Cittaslow felsefesine uygunluğu her dört yılda bir denetlenmektedir. Kurulduğu yıllarda 28 İtalyan şehrinin katılımı ile başlayan ağa, bugün 28 ülkeden 182 belediye üyedir. Türkiye'de Cittaslow Hareketi, Seferihisar'ın 28 Kasım 2009 tarihinde Cittaslow unvanını kazanmasıyla başlamış, Şubat 2014 itibarıyla toplam dokuz yerel yönetim bölgesi Cittaslow ağına dâhil olmuştur. Türkiye'deki 60 yerel yönetimin Cittaslow ağına katılımı için çalışmalar devam etmektedir. Yaşamın daha sakin, daha sağlıklı ve daha mutlu aktığı şehirlerimizin sayısının hızla çoğalmasını dilerken, Türkiye'deki "Yavaş Kent"lerimize doğru birlikte kısa bir yolculuğa çıkalım istiyoruz.

Türkiye'nin Yavaş Şehirleri

Akyaka: Sırtını yasladığı dağların eteğinde Gökova Ovası ile kucaklaşırken, bir yandan mavi yolculuğun değişmez adresi Gökova Körfezi ile buluşan Akyaka, doğal güzelliklerinin yanı sıra İdya antik kentinin tarihi dokusuyla da adeta bir cennet mekân. Her biri birbirinden güzel bahçeleri ve bir Ege klasiği olan begonvilleri ile kaplı evleriyle özgün bir mimariye sahip. Eski Ula evlerinin tarzını koruyan bu dantel gibi ahşap oymalarla süslü masal Akyakaa evleri, Ağa Han Mimarlık Ödülü'ne sahip.

Akyaka'nın incecik, sapsarı kumlu plajında huzur dolu bir gün geçirebilir, yüzerken bir Akdeniz foku ile karşılaşabilir, her türlü motorsuz su sporu, tarih ve doğayla kucak kucağa orman yürüyüşleri, kaya tırmanışları, yamaç paraşütü, bisiklet gezileri yapabilir, azgın sularında kano heyecanını yaşayabilir veya şiirsel güzellikteki su altı bitki örtüsünü seyredebilir, çevre köylerdeki yerel kültürü keşfedebilirsiniz. İncekum ve Sedir adalarına yapılan günlük turlara katılmayı da sakın unutmayın. Akyaka'dan ayrılmadan önce, susam ve baldan yapılan "çırtmak", "çırtar" kavurması (bir tür mantar) ve tarhana, denenmesi gereken lezzetler.

Gökçeada: Cittaslow hareketine göre dünyanın ilk ve tek "sakin" adası olan Gökçeada, nostaljik evleri, doğal yaşamı, organik ürünleri ve alternatif spor olanakları ile son yıllarda önemli bir turizm merkezi hâline gelmiştir.

Homeros'un İlyada destanında deniz tanrısı Poseidon'un adası olarak geçen Gökçeada üzerinde, Türk ve Rum vatandaşlar kendi dinleri, örf, adet ve gelenekleri ile 500 yıla yakın zamandır huzur içinde yaşamlarını sürdürmeye devam etmektedirler. Son derece gelişmiş organik tarım faaliyetleri, Rum köyleri, her adımda tarih kokan dokusu, bozulmamış doğası ile çok kültürlülüğün ahengi olan Gökçeada, sörf sporu için Ege'nin en ideal noktalardan biridir. Zeytinli'nin dibek kahvesi, sakızlı muhallebi, efibadem, cicirya mutlaka tadılması gereken ada lezzetleri arasında.

Halfeti: Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Halfeti, saklı bir cennet olarak anılmaktadır. İlçeye gelen turistlerin ilk rotası Fırat nehri üzerinde tekne ile Çekem Mahallesi, Beresül (Savaşan) Köyü ve Rumkale Aziz Nerses Kilisesi, Barşavma Manastırı, su sarnıçları ve su kuyuları olmaktadır. Bu istikamet üzerinde su altında kalan evler,

ağaçlar, camiler, mağaralar, çay bahçeleri ve mağara kafeler görülebilmektedir. Ayrıca, doğa yürüyüşü ve dağ bisiklet parkurları, ATV motorlarla safari keyfi, eşsiz doğa içinde kanyonlar, kuşlar, siyah gül gibi endemik bitkiler ve böceklerle dolu bir yolculuk ile bambaşka deneyimler yaşamak mümkün.

Çağirtlak Kebabı, dolma eziği, Adana, erik tavaşı, incir kebabı, mukaşşerli pilav, tarhana çorbası, sargı burma tatlısı, sütlaç, peynir helvası, şabut balığı kebabı, patlıcan kebabı, domatesli kebab, hashhaş, Urfa, soğanlı kebab, semsek ve diğer envai çeşit mezelerin yanı sıra ilçeye özgü ev yapımı nar ekşisi, biber, kabak, patlıcan ve bamyaya kurutması, ülke çapında ünlü isot biberi, damıtma usulü ile yapılan zahter suyu, kurutulmuş üzüm, kayısı ve fıstığı da ünlüdür.

Perşembe: Karadeniz'de tepeler, derin ve dik vadilerle birbirinden ayrılan Perşembe ilçesi, girintili çıkıntılı olan sahilinde Karadeniz'in yegâne bakır koy ve plajlarına sahiptir. İliman bir iklime sahip doğal bir liman niteliğinde olan Perşembe, yeşilin her tonuyla bezenmiştir.

Pontus Krallığı'nın izlerini taşıyan Perşembe, tarih boyunca Etiler, Miletliler, Kimriler, İskitler, Persler, Kalipler, Tiborenler, Mosinoikler, Makronlar, Frigler, Amazonlar, ve Pontuslar'a ev sahipliği yapmıştır. Karadeniz'in üç doğal limanından biri olan Vona Limanı üzerinde Cenevizliler tarafından inşa edilen kale, antik köklere sahip Yason Burnu, Mersin Koyu, üzerinde hâlen sur kalıntılarına rastlanabilen Hoynat Adası ve 300 metre derinliğindeki Boğazcık (Bahçeköy) Mağarası da Perşembe ilçesinin görülmesi gereken önemli yerleri arasında yer alıyor.

Balıkçılığın yanı sıra yörede fındık, kivi, mandalina, mısır, kara lahana gibi pek çok ürün yetiştirildiği için zengin bir mutfağa sahiptir. Karalahana ve mısır çorbası, mevlecen (dikenucu), mısır ekmeği, mısırlı patlıcan sarması, sütlücen, ısırgan çorbası, hamsi pilavı, hamsili ekmek gibi yöreye özgü birçok lezzet Karadeniz mutfağınının özgün yemekleri arasında yer almaktadır.

Seferihisar: Ege Bölgesinde İzmir il sınırları içerisinde yer alan Seferihisar, 2009 yılında Türkiye'nin ilk Cittaslow' olma özelliğini taşıyor. Aka, Karya, İyon, Pers, Bizans, Selçuk ve Osmanlı medeniyetlerinin izlerini taşıyan Seferihisar'ın en eski yerleşim yeri Teos Antik Kenti. Sığacık Kalesi, Teos ve Lebedos antik kentleri, Karaköse Harabeleri, Myonnesos Adası, Doğanbey sahil şeridi, ilçeye gidildiğinde ziyaret edilmesi gereken yerlerin başlıcalarıdır.

Peyzaj çalışmalarında yöresel aromatik bitkilerin kullanıldığı Seferihisar, mandalina bahçeleri, zeytinlikleri, bağları, enginar tarlaları ve verimli topraklarıyla ünlü. Seferihisar'da ana geçim kaynağı tarım olsa da 49 kilometrelik sahil şeridi, Sığacık Kalesi ve Ürkmez bölgesinde ise turizm ağır basıyor. "Slow Food" akımını da izlemek amacıyla ilçede kurulmuş olan Seferihisar Lokantasında, tek bir noktada tüm Seferihisar tatlarını bulabilmek mümkün.

Taraklı: Sakarya'nın eski Osmanlı evleri ile ünlü Taraklı ilçesini görmek için o kadar çok sebep var ki... 100'den fazla tescilli konağı, Mimar Sinan'ın yapmış olduğu 500 yıllık Yunus Paşa Camii, Hacıyakup Köyü'ndeki Bizans döneminden kalma kil hamamı kaplıcaları... Bunun yanında Hark Kanyonu ve Karagöl Yaylası da ilçenin görülmesi gereken eşsiz doğal güzelliklere sahip diğer noktaları.

Etrafı yüksek dağ ve tepelerle çevrili ilçe, Marmara Bölgesinde olmasına rağmen Karadeniz iklimine sahiptir. Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde bahsedildiği üzere ilçede halkın şimsir kaşık ve tarak yapması nedeniyle adının Yenice Tarakçı olarak anıldığı belirtilmektedir. Bu isim zamanla halk dilinde Taraklı olarak değişmiştir. Keşkek, köpük helvası ve yöreye özgü bir tatlı olan uhut, önerilen lezzetlerden bazılarıdır.

Vize: Kırklareli'ne bağlı bir ilçe olan Vize, İstanbul'a 1,5 saat uzaklığındadır. Zengin tarihi kültürü ve doğasıyla bir cennet köşesi olan Vize, sakın, şirin ama geçmişteki ünü büyük bir ilçedir. Tarihi M.Ö. 4000 yıllarına dayanan hem Bizans hem Osmanlı zamanında önemli kültürel duraklardan olan bu ilçe, Vize Kalesi, sayısız dereleri, iki adet gölü ve denizi ile bir doğa harikasıdır. Tarihî camiler, hamamlar, çeşmeler, antik tiyatro dışında Asmakayalar Mağara Manastırı, Çiftekaynaklar, Cehennem Şelaleleri, Kıyıköy, Yenesu Mağarası, Vize'nin görülmesi gereken önemli yerleridir. İlçenin simgesi olan ıhlamur, ıhlamur balı ve ısırgan otu çorbası yöreye özgü lezzetlerden bazılarıdır.

Yalvaç: Isparta ilinin sınırları içerisinde, Sultan Dağları'nın eteklerinde bulunan Yalvaç, çok eski bir yerleşim yeridir. 5000 yıllık bir tarihin izlerini barındırmaktadır. Tarihsel Helenistik, Antik Roma ve Bizans dönemlerinin en önemli şehirlerinden olan Antiocheia in Psidia (Antik Kent) şehri içerisinde bir tiyatro, kilise, Augustus Tapınağı ve benzeri yapılar vardır. Yalvaç'a 25 kilometre uzaklıkta, Hoyran Gölü içerisinde bulunan etrafı surlarla çevrili Limenia Adası, mistik bir havanın estiği benzersiz bir mekândır. Tarihi Meryem Ana'ya ait bir manastır ve Kaya Mezarları da adanın diğer tarihî hazineleridir. Birçok eski el sanatına hâlâ ev sahipliği yapan Yalvaç'ta, dericilik, saraciye, keçecilik, demircilik, at arabası yapımıcılığı gibi gelenekler devam ettiriliyor. Su böreği, damat baklavası, keşkek ve fasulye ya da ispanaktan yapılan borani, Yalvaç'ın yöresel yemeklerinden bazılarıdır.

Yenipazar: Aydın'ın ilçelerinden olan Yenipazar, adını 17. yüzyılda çevre köy ve kasabalarda yaşayan halk için ürünlerini satabilecekleri küçük bir pazar yerine ev sahipliği yapmaya başlamasıyla almıştır. Madran Baba Dağı'nın eteklerinde yer alan Yenipazar, tarihi M.Ö. 2000'li yıllara dayanan Orthosia antik kenti civarında kurulmuştur. Yapılan kazılarda çıkarılan mozaiklerin bir kısmı Aydın Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir. Bugün antik tiyatro ve Bizans yapısı yüzeyde ayakta. Nekropol üzerinde ise iyi korunmuş durumda lahitler ve oda mezarları bulunmaktadır.

Büyük Menderes Ovası'nın yatak değiştirmesi ile oluşan Aşağı Dip Gölü Tabiat Parkı da ilçenin doğal güzelliklerinden biridir. Pamuk, zeytin, incir, narenciye gibi özel ürünlerin yetiştiği Yenipazar'ın mutlaka denenmesi gereken yemekleri arasında ekmek dolması, yuvarlama ve karnabahar mücveri yer alıyor.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB)

Bekir Şen
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmen Yardımcısı

Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB); eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırılmasına ilişkin olarak, kişinin yazılı talebi üzerine Bakanlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerince verilen idari bir karardır. BTB başvurusu Gümrük Yönetmeliği'nin 1 numaralı ekinde yer alan başvuru formu örneğine uygun bir form ile yetkilendirilmiş Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine yapılır. Hâlihazırda Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) düzenleme yetkisi, gümrük laboratuvarı bulunan İstanbul, Ege, Orta Anadolu, Orta Akdeniz, Doğu Marmara ve Uludağ Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine verilmiştir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi, talep edene ücretsiz olarak verilir. Bununla birlikte özellikle eşyanın kimyevi tahlili veya ekspertizi ya da talep edene geri gönderilmesi nedeniyle gümrük idarelerince yapılan masraflar, talepte bulunan tarafından karşılanır.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi başvuruları aşağıdaki bilgi ve belgeleri içermelidir:

- a) Hak sahibinin adı ve adresi
- b) Başvuran kişinin hak sahibi olmaması durumunda başvuranın adı ve adresi
- c) Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin belirlenmesini sağlayacak ayrıntılı tanımı
- ç) Sınıflandırılacak eşyanın hak sahibince daha önce ithal veya ihraç edilmiş olması hâlinde buna ilişkin gümrük beyanname ve eklerinin fotokopisi
- d) Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin doğru şekilde saptanmasında gümrük idaresine yardımcı olacak eşyaya ait numuneler, fotoğraflar, planlar, krokiler ya da mevcut diğer belgeler (yabancı dilde basılmış olanlarının yeminli tercüme bürolarınca onaylı tercümeleri)
- e) Eşyanın ithalatı ya da ihracatının fiilen tasarlandığını tevsik edici (evvelce bir gümrük beyanında kullanılmamış) belgeler (proforma fatura, eşyanın alımı veya satımı üzerine bağlayıcı sözleşme v.b.)

f) Gizli tutulması istenilen hususlar varsa bunlara ilişkin bilgi.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nden sadece hak sahibi yararlanabilir ve Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB), gümrük idarelerini hak sahibine karşı sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlar. Bunun için bilgi alan kişinin gümrük işlemleri sırasında beyan edilen eşya ile verilen bilgide tanımlanan eşya arasında her bakımdan uygunluk bulunduğunu kanıtlaması zorunludur. Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB), veriliş tarihinden itibaren 6 yıl geçerlidir.

Talep edenin verdiği yanlış ve eksik bilgiye dayanan Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) iptal edilir. İptal, iptal kararının verildiği tarihten itibaren geçerlidir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) aşağıdaki durumlarda geçerliliğini yitirir;

- 1) Türk Gümrük Tarife Cetvelinde değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması
- 2) Dünya Gümrük Örgütü'nün uymakla yükümlü bulunduğumuz nomanklatür, izahname ve tarife pozisyonlarına ilişkin kararlarındaki bir değişikliğe uymaması,
- 3) Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin (BTB) iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi durumlarında geçerliliğini yitirir.

Yanlış veya eksik belge ve bilgiye dayanması dışındaki nedenlerle geçerliliğini yitiren Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin (BTB); hak sahibi, söz konusu bilgiye dayanarak ve bu bilginin geçerliliğini yitirmesinden önce ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yaptığını kanıtladığı takdirde, geçerliliğini yitiren tarife bilgisini, geçerliliğin sona erdiği tarihten itibaren 6 aylık süre boyunca kullanabilir.

Gümrük işlemleri sırasında söz konusu ürünler için bir ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin gümrük idaresine ibraz edilmesi hâlinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır.

Son Yılların Yaygınlaşan Hastalığı: Panik Atak

Değerli SYKONSEPT okuyucuları, Cittaslow yazımızda modern kent yaşamının yarattığı stresin birçok sağlık problemini de beraberinde getirdiğine değinmiştik. Son yıllarda adından sıkça söz ettiren panik atak da bu sağlık sorunlarından biri olarak karşımıza çıkıyor. Ciddiye alınması gereken ve uzman desteği ile tamamen düzelebilen psikolojik bir rahatsızlık olan Panik Atak, her an karşılaşılabileceğimiz güncel bir sağlık sorunudur.

Mitolojik tasvirlerde boynuzları, kuyruğu ve yarı insan, yarı keçi görünümüyle betimlenen Pan'in, elinde flütü ile zaman zaman ormandaki sürüleri ya da aniden karşısına çıktığı insanları korkuttuğu anlatılır. Bu özellikleriyle çobanların tanrısı olarak bilinen Pan, Yunanca'da 'panik' anlamına gelen 'panikos' kelimesinin kökenini oluşturur.

Son yıllarda adından daha çok bahsedilmesine rağmen, M.Ö. 400'lü yıllarda panik vakaları hakkında bir takım bulgulara rastlanmıştır. 1900'lü yıllara doğru, Amerikan iç savaşındaki askerlerde çarpıntı, göğüs ağrısı ve fenalaşma şeklinde belirtiler gösteren vakalar "İrritabl Kalp Sendromu" olarak tanımlanmış, I. Dünya Savaşındaki kimi askerlerde rastlanan benzer durumlara da "Asker Kalbi" adı verilmiştir.

Panik Atak Nedir?

Tıpkı Pan gibi, en önemli özelliği kişinin hiç beklemediği bir anda, hiçbir sıkıntısı yok iken aniden ortaya çıkması olan Panik Atak, ani ve nedeni bilinmeyen yoğun bir kaygı ile ruhsal sıkıntı olarak başlar ve atak sırasında

yaşanan yoğun kaygıyla birlikte fiziksel belirtiler ortaya çıkar. Genellikle 5-10 dakika süren nöbetlerin süresi kişiden kişiye değişmekle birlikte bazen birkaç saate kadar uzayabilir. Sebebi belirsiz aşırı kaygı ve hızlanan kalp atışı karakteristik panik atak belirtileridir. Ortaya çıkan bu belirsiz kaygı, bir anlamda hiçbir yangın belirtisi ve tehlikesi yokken, yangın alarmının şiddetle çalması gibidir. Kalp hızla çarpmaya başlar, nefes alıp verme hızlanır, gözler kararabilir, baş dönmesi, nefes darlığı, üşüme terleme, titreme, bayılacak gibi olma, karıncalanma ve göğüs bölgesinde sıkışma bu çarpıntıya eşlik edebilir. Tüm bu belirtiler, benzer bir şekilde kalp krizinin de belirtileri olduğu için panik atak yaşayanlar çoğunlukla kalp krizi geçirdiklerini düşünebilirler ve atak sırasında "Eyvah, ölüyorum!" korkusunu yoğun olarak yaşarlar. Belirtiler kişiyi bir acil servise götürecektir kadar yoğundur. Kaygının nedeni o an için belirsiz olsa da aslında yaşamımızda meydana gelen stresli olaylar panik atağı tetikleyebilir.

Çoğu insan hayatı boyunca 1-2 kez panik atak yaşayabilir. İş veya özel hayat içinde stresin arttığı zamanlarda ortaya çıkan ataklar, atağa yol açan stresli durum ortadan kalktığında sona ermiş görünse de temelinde çoklu faktörler yattığı için tekrarlayabilir. Panik atak hastasının en önemli sıkıntısı, bu atağın ne zaman geleceğini bilemediği için her an atak olacaktı gibi endişe duymasıdır. Bu durumu "Tıpkı bir mayın tarlasında yürüyüp de, her adım attığında patlama olacak diye endişe duymak gibidir." şeklinde ifade eden psikiyatri uzmanı Dr. Haşmet Işıklı, panik atakların sık yaşanması sonucu meydana gelen panik bozukluğu şu şekilde anlatıyor:

"Kişi, panik atağının tekrar edeceğinden endişelenmeye başlarsa, buna "beklenti kaygısı" denir. Bu kaygıyla kişi, panik atağının oluşabileceği yerlerden ve durumlardan kaçınmaya başlar, güvence arayışına girer, bu da psikolojide "kaçınma davranışı" olarak adlandırılır. Alışveriş merkezlerine gitmekten, arabaya binmekten ya da spor, seks gibi efor gerektiren faaliyetlerden kaçınmaya başlayabilir. Hatta evde yalnız kalırsa başına birşey geleceğinden ve yardım alamayacağından kaygılanan kişi evde yalnız kalamaz hâle gelebilir ve yanında mutlaka birinin kalmasını ister. Kaçındıkça, kaygıları kişiyi kovalar. Günlük hayatının birçok cephesinde kısıtlanmalar başlar, giderek kişinin yaşam kalitesi düşer. Böylece panik bozukluğu denilen kısır döngü oluşur."

Panik Atakları Neden Olur?

Korku ve endişe, sağlıklı her insanın hissettiği insanî duygular olmakla birlikte, temel olarak panik atakta yaşanan yanlış alarm durumuna iç içe geçmiş olarak üç neden etki eder. Bunlar "biyolojik, psikolojik ve sosyal nedenler" olarak sayılabilir. Kişinin içinde yaşadığı sosyal çevre, çocukluk dönemi, geçmiş kayıplar, travmalar, çatışmalar, aşırı stres yüklenme, ekonomik sıkıntılar, kişinin psikolojik ve biyolojik yapısı belirleyici faktörlerdir. Uzmanlar, bizi strese sürükleyen ortamların başında iş hayatı ve başarıma hırslarının geldiğini ifade ediyor. Pek çok kişi başarısızlığı 'dünyanın sonu' gibi görür, işlerin ve kişilerin hatasız olamayacağını kabul etmekte zorlanır. Gerek kişinin işinden beklentileri gerekse yöneticilerin kendisine yüklediği sorumluluklar, çalışanların iç dünyalarında gerilimlere yol açar.

Erkeklerle oranla kadınlarda görülme sıklığı iki kat olan panik atağın eğitim düzeyi ile bir bağlantısı yoktur. Panik atak hastaları genelde zeki, mesleklerinde başarılı, iş gücü sahibi kimselerdir. Kişilik olarak hassas, kendilerine, çevrelere ve dostluklara önem veren insanlardır. Dolayısıyla panik atak, kişilik zayıflığından kaynaklanan ve kişinin kendi iradesi ile üstesinden gelebileceği bir durum değildir.

Uzmanlara göre iş stresini tetikleyen faktörlerden bazıları:

- Çok fazla sorumluluk altında olmak
- Fizikî görüntü ile ilgili endişeleri olmak
- Mesleki ilerleme ile ilgili endişeleri olmak
- İş tatminsizliği içinde olmak
- Görev dağılımında adaletsizlik olduğunu düşünmek
- Üstündeki yöneticilere duyulan güvensizlik
- Dinlenme ve eğlenceye ayıracak zamanın olmaması
- Yapacak çok fazla şeyin olması

- Birlikte çalıştığı ekipte uyumsuzluk
- İşle ilgili düşüncelerinde reddedilme korkusu
- Özel hayatla ilgili düzensizlikler
- Alınan ücret ve maaşlar konusunda kaygıların olması ve bu konuda yaşanan belirsizlikler
- İş yeri ortamında özellikle kadınlara yönelik gizli ya da belirgin cinsel, fiziksel ve psikolojik tacizlerin olması
- Yakın akraba ya da dostlarından birinin ciddi sağlık sorunları yaşaması.

Uzmanlardan Sağlıklı İş Hayatı Önerileri

- Yapmaktan zevk aldığınız ve anlamlı bulduğunuz bir işte çalışın.
- İş ararken ya da iş seçerken yöneticinizin kim olacağını iyice araştırın. Çünkü bu faktör, mutluluğunuzu ve sağlığınızı maaş, unvan ve şirketin itibarından daha çok etkiliyor.
- Uzun vadeli planlar hayal kırıklığıyla sonuçlanabilir. Plansız yaşamayın ama planlar içinde boğulmayın.
- Yapabileceğinizden daha fazlası için söz vermeyin, "hayır" demeyi öğrenin.
- Stresli işlerin organizasyonunu bir araya sıkıştırmayın. İhtiyaç duyduğunuzda yardım isteyin.
- Yöneticilerinizi çok fazla sıkmadan, danışman profiline sokarak onları onore edin. Bu hem yöneticilerinizle diyalogunuzun gelişmesini sağlar hem de yaptığınız işteki stres yoğunluğunu hafifletir.
- Araştırmalar, güzel kokuların insan hayatındaki motivasyon gücünü sanılandan daha fazla artırdığını, stres düzeyini düşürdüğünü gösteriyor. Bu nedenle limon, zambak, lavanta ve mango kokularını çalışma ortamında bulundurun. Bu hem bağışıklık sistemini güçlendiriyor hem de stresin fizyolojik ve psikolojik etkilerini azaltıyor.

Panik Atak Yaşandığında Neler Yapılmalı?

Panik atağın şiddetini hafifletmek için bazı teknikler kullanılabilir. Bunlardan en önemlisi nefes alma teknikleridir. Bir kesekâğıdı ya da torba kullanılarak nefes alıp vermeye yoğunlaşabilirsiniz. Farklı bir nefes tekniği de derin bir nefes aldıktan sonra nefesinizi 2-3 saniye tutup, yavaşça bırakmaktır. Bunu 4 saniye boyunca nefes alma, 2-3 saniye tutma ve yavaş yavaş bırakma olarak tekrar edin.

Kaygının arttığını hissettiğiniz anlarda tüm dikkatinizi zihninizi dağıtacak bir konuya vermek de başka bir yöntem. Örneğin kaygının hafiflediğini hissedene kadar yüzden geriye doğru sayabilir ya da tüm şehirleri plaka numaralarıyla hatırlamaya çalışabilirsiniz.

Bir başka yöntem de kötü düşünceleri durdurma ve değiştirme tekniği. "Uçak düşecek, yangın çıkacak, kalabalığın altında ezileceğim" gibi olumsuz düşünceleri fark ettiğiniz anda bunları size mutluluk veren bir

başarınız, tatilde yaptıklarınız, ailenizle geçirdiğiniz keyifli anlar gibi düşüncelerle değiştirin.

Evde ve Hayatımızda Yapabileceğiniz Değişimler

Profesyonel tedaviye evinizde ve hayatınızda yapacağınız basit ayarlamalarla destek olabilirsiniz.

- Kafein içeren kahve ve alkollü içecekleri en aza indirin ve mümkün olduğunca tüketmemeye çalışın. Hem alkol hem de kafeinin kaygıyı artırdığı ve panik atağı tetiklediği bilinmektedir. Alkol, alındıktan 6-12 saat sonra panik atağa neden olabilir.
- Stresi kontrol altında tutmaya çalışarak kaslarınızın ve zihninizin rahatlamasını sağlayacak bir aktivite bulun. Düzenli egzersizin yanı sıra yoga, nefes egzersizleri gibi diğer yöntemleri deneyebilirsiniz.
- Düzensiz veya kalitesiz uyku günlük hayatınızı ve stres düzeyinizi etkileyebilir. Düzenli bir uyku için yattığınız ortamın karanlık olmasına ve fazla sıcak olmamasına dikkat edin. Tatil günleri de dâhil olmak üzere uyku saatlerinizin düzenli olması, yattığınız odada televizyon seyretmemeniz, yatmadan en az iki saat önce birşey yiyip içmeyi kesmeniz ve eğer sigara içiyorsanız uykudan bir saat önce son sigaranızı içmeniz uyku kaliteniz için önem taşıyor.

Tedavi Yöntemi

Tedavi yöntemini, "Bir konfeksiyon ceket giydiren gibi değil, hastanın üstüne ve ölçüsüne göre elbise diken bir terzi gibi belirlenmeli ve kişiye özel olmalıdır." diye ifade eden Dr. Haşmet Işıklı, tedavi yöntemi ile ilgili şu açıklamalarda bulunuyor; "Hastanın kişilik özelliklerine, başka hastalıklarının bulunup bulunmadığına, varsa ailevi, sosyal ve ekonomik sorunlarına, işine ve günlük aktivitesine, panik ataklarının şiddetine bakarak o hastaya özel bir tedavi biçimi belirlenmelidir.

Hem ilaçlarla hem de çeşitli terapi yöntemleriyle tedavisi mümkündür. Tedavide antidepresan ve anksiyolitik ilaçlar kullanılır. Yeşil reçeteye alınabilen anksiyolitikler doktor kontrolünde, uygun dozda ve uygun süre kullanıldıklarında bağımlılık söz konusu değildir. Ayrıca davranışçı yöntemlerden nefes ve gevşeme egzersizleri de çok yararlıdır.

Tedavi sürecinde birkaç ay panik atak yaşamayan hastaların iyileştiklerini düşünerek kendiliğinden tedaviyi

birakmaları, tedaviye yeniden başlansa bile hastalığın seyrini, tekrarlama riskini olumsuz etkileyen bir durumdur. Bütün alınan önlemlere, uygun ve yeterli süre tedaviye rağmen panik bozukluğu yaşamın bazı dönemlerinde tekrarlama olasılığı bulunan bir hastalıktır. Ancak bu her kişide tekrarlayacağı anlamına gelmemektedir."

Panik Atağı Yaşayan Kişiyne Yakınları Nasıl Davranmalıdır?

Uzmanlar, ailelerin aşırı koruyucu bir tutumdan kaçınmaları ve telaş yapmamalarının yanı sıra tamamen önemsemeyen bir yaklaşımda da bulunmamaları gerektiğini belirtiyorlar. Ailelerin tutumu tedavi sürecini olumsuz etkileyebileceği için hasta yakınlarının hastalıkla ilgili bilinçlenmesi önem taşıyor. Genellikle panik ataklı kişilerin aileleri de bu kişilere uyum sağlayarak sinemaya, kapalı alanlara, restoranlara gitmemeye başlarlar. Her zaman ulaşılabilir olmaya, sürekli panik ataklı yakınlarına eşlik ederek, onlara destek olmak için her an yanlarında bulunmaya çalışırlar. Hâlbuki bu türden yaklaşımların hastaya kısa zamanda yararı olduğu düşünülse de uzun dönemde hasta bu kişilere ve hastalığa iyice bağlanır ve bir daha onu bırakamaz. Bu nedenle panik atak hastalarının, küçük adımlarla başlayarak başkalarına bağımlı yaşamak yerine eski hayatlarına kavuşabilmek için girişimlerde bulunmaları ve kaçınma davranışlarını bırakmaları gerekmektedir. Aileler de, kişinin yanında olduğu hissettirerek, kişiyi kendi sorumluluğunu alması konusunda da teşvik etmelidir. Panik atak yaşayan kişinin durumu kapris, şımarıklık ya da zayıflık olarak değerlendirilmemelidir.

Panik Atak Hastalığı Olanların Yakınlarına Öneriler

- Paniğin, kişinin kontrolünün dışında olduğunu bilin ve onu anlayın.
- Fiziksel muayene ve tetkiklerde birşey saptanmayınca hemen bir psikiyatru başvurmasını sağlayın.
- Onu eleştirmeyin, küçük düşürücü ya da zorlayıcı davranışlarda bulunmayın.
- Kaygı ve korkularınızı, iyileşene kadar ona yansıtmayın.
- Hastalık kontrol altında olana kadar ona destek verin.
- Hastayı zorlayarak korktuğu durumlarla yüz yüze getirmeyin (seyahate yollamak, asansöre bindirmek gibi)
- Hastanızın rol yaptığını, kendini naza çektiğini düşünmeyin ve bunu telaffuz etmeyin.
- Onu mutlaka can kulağıyla dinleyin ve anlamaya çalışın.
- Paniğin inanç eksikliği, iman zaafı olmadığını bilin.

İçinde yaşadığımız dünya, doğası gereği tamamen kaygısız, kayıpsız, risksiz bir yer olmasa da siz değerli SYKONSEPT okuyucularımıza tüm zorlukların kolaylıkla aşılabilirdiği, huzur dolu günler diliyoruz.

Değerli katkılarından dolayı Psikiyatru Uzmanı Dr. Haşmet Işıklı'ya teşekkür ederiz.

Serbest Ticaret Anlaşmaları Tanımı ve Önemi

Vildan Kader
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmen Yardımcısı

Serbest Ticaret Anlaşması, iki ya da daha fazla ülke arasında ticareti etkileyen tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılarak, taraflar arasında bir serbest ticaret alanı oluşturulmasını sağlayan, ancak taraf ülkelerin üçüncü ülkeler ile ticaretlerinde mevcut ulusal düzenlemelerini sürdürmesine izin veren anlaşmalar olarak tanımlanmaktadır. Serbest Ticaret Anlaşmalarının temeli Dünya Ticaret Örgütü anlaşmasına dayanmaktadır.

Amacı; üye ülkelerin ticaret ve ekonomi alanındaki ilişkilerini geliştirmek, hayat standartlarını yükseltmek, tam istihdamı sağlamak, reel gelir ve talep hacminde istikrarlı bir artış sağlamak, dünya kaynaklarının sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun bir şekilde kullanımını sağlamak, çevreyi koruyacak ülkelerin ihtiyaç ve endişelerine cevap verecek şekilde mevcut kaynakları geliştirmek çerçevesinde uluslararası ticareti kısıtlayan her türlü engelin ve farklı muamelenin kaldırılması olarak tanımlanan Dünya Ticaret Örgütü, günümüzde uluslararası ticaretin kural ve çerçevesini çizmekte, temelini ise 1947 yılında imzalanan Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) oluşturmaktadır.

DTÖ kuralları üye ülkelere birtakım koşulların yerine getirilmesi kaydıyla diğer ülkelere karşı tercihli ticaret imkânları tanınmasına izin vermektedir.

Türkiye'nin Serbest Ticaret Anlaşmaları

Türkiye'nin STA'larının temellerini 1980'li yıllarla birlikte başlayan ihracata dayalı büyüme stratejisinde aramak gerekmektedir. Bu strateji doğrultusunda Türkiye için yeni pazarlar bulmak, ihracatı ürün bazında çeşitlendirmek önemli hedefler olarak ortaya çıkmıştır.

Bu dönemde, öncelikli hedef Gümrük Birliği gerçekleşinceye kadar olan süreçte; dış ticaretin önündeki en önemli engelleri oluşturan tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması, bu sayede de Türkiye'nin rekabet gücünün artırılması olmuştur. Serbest Ticaret Anlaşmaları, sağladığı ticari ve ekonomik faydalarının yanı sıra siyasi ilişkileri de güçlendirmektedir. Ülkelerin karşılıklı işbirliği imkânlarını artırmakta, birbirlerinin ekonomik ve ticari potansiyellerini ortaya koyarak farkındalıklarını anlamalarını sağlamaktadır.

Bunun sonucunda da ülkeler arasında karşılıklı dostluk ortamı oluşmaktadır.

STA'lar aynı zamanda, ülkelerin belirli pazarlara olan bağımlılığını azaltarak, diğer ülke pazarlarında rakipleri ile eşit şartlara sahip olmasına da imkân tanımaktadır.

Türkiye açısından durum incelendiğinde, Türkiye'nin uluslararası alanda ekonomik ve ticari gücünü artırmasına katkıda bulunması bakımından STA'ların önemli bir yeri bulunmaktadır.

STA'lar, Türkiye'nin hedef pazarlara giriş imkânlarının artırılması ve belirli pazarlara bağımlı olmasını engellemektedir. İhracatçılarımızın rakipleri ile eşit şartlara sahip olmasını sağlamaktadır. İhracatımızın, tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması suretiyle, ürün bazında çeşitlendirilmesini mümkün kılmaktadır.

Türkiye ekonomisinin uluslararası rekabet gücünün artmasına hizmet etmektedir. Sanayicimize ucuz girdi teminini sağlamaktadır.

Türkiye ile Suriye Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşması 6 Aralık 2011 tarihinde askıya alınmıştır. Hâlihazırda 14 ülke/ülke grubu (Ukrayna, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Japonya, Singapur, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kamerun, Seyşeller, Körfez İşbirliği Konseyi, Libya, MERCOSUR, Faroe Adaları ve Peru) ile STA müzakereleri devam etmektedir.

Ayrıca, 10 ülke / ülke grubu (ABD, Kanada, Tayland, Hindistan, Endonezya, Vietnam, Orta Amerika Topluluğu, Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri, Cezayir ve Güney Afrika Cumhuriyeti) nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunulmuştur.

Yürürlükte Bulunan STA'lar	Müzakere Süreci Tamamlanan STA'lar
Arnavutluk	Lübnan
Bosna Hersek	Malezya
EFTA	Kosova
Fas	Moldova
Filistin	Gana
Gürcistan	
İsrail	
Karadağ	
Makedonya	
Mısır	
Sırbistan	
Suriye	
Sili	
Tunus	
Ürdün	
Güney Kore	
Morityus	